

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

(א) לעיל פה: ע. לקמן פה:
(ב) [נכרות הו' וט"ו],
(ג) [לעיל פה: וט"ו],
(ד) לקמן פה: (ה) [גטין
לה: וט"ו], (ו) [ג"ל הנהא].

הנהרות הב"ח

(א) גמ' ליתני גמי או
שמע: (ב) רש"י ד"ה אי
רישא וכו'. סיפא או שמע:
(ג) ד"ה אי"נ סיפא דוקא
וכי' כשתיקה דמו וכו'
כ"ל ותיבת גמי נמתק:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה אי רישא ב'ו
דבצי לאפוכי לחו ב'ו.
תמה לי הא אי"נ מתי
כרישא שמע ותק וגרשה
בו ציוס הו"מ לאפוכי
בסיפא שמע ותק וגרשה
למתר וכומו דקתני במיהא.
וה' יאר עיני:

מוסף רש"י

בנשואה עסקינן. שגריה
כהיא ארוסה וגרשה
והחזירה שהכניסה לחופה
ואין הבעל יכול להפר
אע"פ שלא נתגרשה
(ראמ"ה בשוח). דאין
הבעל מיפר בקודמין.
בנדרים שקדמו לנשואין
(גישור לה: דלוחן נדרים
שגריה צבית אשה מיפר
בעלה, אבל אם היו
עליה נדרים קודם שנשאה
כהיהא ארוסה ונכסה לא
מזי מיפר (לעיל טו.).

תוספות

ליתני שמע וגירוש. ומת
בו ציוס, מדלא תני הכי
כו': ליתני שמע וגירוש.
ומת ציוס שלאחרי דאין
אז מיפר, מדלא תני הכי
כו': אלא מהא ליב'
לשמע. דשמת רישא
דוקא ושמת סיפא דוקא
ולא קשי' רישא אסיפא,
דאי רישא דוקא דגירוש'
כהקמ' ונדון הוא דליתני
בסיפא שמע וגירוש נסיב
סיפא משו' רישא דכרישא
לא מזי למתני ליה, ואי
סיפא דוקא דגירוש' כשתיקה,
ונדון הוא דכרישא מזי
למתני שמע וגירוש,
משום סיפא לא נסיב לה לא
מזי רישא דכרישא. וכו' תימא
א"כ מ"ט לא [פשתין] בעיין
ממיריה דשמואל איכא למימר
דממתני' או ממתניתא דעו
למפשטה ולא ממירמרא
דאמוראה ודכוותה הא דבעיא
לן לעיל בפ' אין דין המודר
(דף לה:). הני כהני שלוחי
דין נינהו או שלוחי דשמיא
ולא איפשיטא התם אע"ג דהוה
ליה למפשטה ממירמרא דרב
(המנוגה דאמר בפ"ק דקדושין
(דף גג:). דשלוחי דשמיא הוו
משום דממתני' או ממתניתא
הוה בעי למפשטה ולא
ממירמרא דאמוראה והא נמי
דכוותה: מתני'

אי רישא דוקא נסיב סיפא משום רישא. כלומר לא תקשה סיפא לרישא אע"ג דמרישא שמעינן דגירושין כהקמה דמו ובסיפא שמעינן דכשתיקה דמו לא קשיין אהדדי דאימא רישא דוקא דגירושין כי הקמה דמו והאי דלא תני סיפא (ב) שמע וגירשה משום דלא נסיב לה אלא משום רישא ותנא לא צעי לאוסופי

מזי בסיפא טפי מרישא: א"נ סיפא (א) נמי דוקא. דגירושין כשתיקה דמו: הכא במאי עסקינן בשלא שמע ארום ראשון. קודם שגירשה והכי מני מיפר ארום אחרון הא לאו הכי לא דגירושין כי הקמה דמו: מאי איריא. אי נתארסה לאחר צו ציוס דמזי למיפר לה: אפילו לאחר מאה ימים נמי. אם נתארסה לאחר ליהוי ארום אחרון מיפר הואיל ולא נראו לארום ראשון: אין הכי נמי אלא הכ"ע בשלא שמע ארום ראשון אבל שמע האב. והואיל דבו ציוס שמע לרין להפר בו ציוס דכתיב ציוס שמעו:

הכא צנשוה עסקינן. הא דקתני גירשה והחזירה כגון שנשאת ונדרה וגירשה ציוס ששמע והחזירה בו ציוס דעכשיו יצאה שעה אחת לרשות עצמה ואע"פ שהחזירה נעשית כנשואה לאחר דלא מני מיפר דעכשיו הן קודמין כדתנן (לעיל דף ע"א.) זה הכלל כל שלא יצאת לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה מפירין נדריה הא יצאה לרשות עצמה אין מפירין משום דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

להפר שמע מינה גירושין כהקמה דמו אמרי הכא בנשואה עסקינן והיינו טעמא דאין יכול להפר משום (ב) דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

פ"ש אימתי אמרו מס הבעל נתרוקנה רשום לאב וכו'. פרשתי למעלה (דף ס"ח): אימא סיפא. אדדייקת מרישא דגרושין כהקמה דמו [דייקן] מסיפא דכשתיקה דמו: אי רישא דוקא. דלא מני למיתני גרושין משום דכהקמה דמו נסיב סיפא משום רישא דלא צעי למיתנא בסיפא גוונא דמתא אלא לאפוכיהו לגווי דרישא. אי סיפא דוקא דלא מני תני בסיפא גירושין משום דכשתיקה דמין נסיב רישא משום סיפא דלא צעי למיתנא דרישא אלא גווי *דמזי לאפוכי להו בסיפא: פ"ש נדרה והיא ארוסה וכו' ש"מ

ת"ש (ה) "אימתי אמרו מת הבעל נתרוקנה רשות לאב בזמן שלא שמע הבעל או שמע והפר או שמע ושתק ומת בו ביום ואי אמרת גירושין כשתיקה דמו ליתני נמי או שמע וגירש מדלא תני הכי ש"מ גירושין כהקמה דמו אימא סיפא אבל אם שמע וקיים או שמע ושתק ומת ביום של אחריו אין יכול להפר ואי אמרת גירושין כהקמה דמו ליתני (ה) ואם שמע וגירש אלא מדלא קתני הכי ש"מ גירושין כשתיקה דמו אלא (ו) מהא ליכא למושמע מיניה אי רישא דוקא נסיב סיפא משום רישא אי סיפא דוקא נסיב (ז) רישא משום סיפא ת"ש נדרה והיא ארוסה ונתגרשה ונתארסה בו ביום אפילו למאה גירושין כשתיקה דמו דאי כהקמה דמו מי מצי מיפר ארום אחרון נידרי דאוקים ארום ראשון הב"ע יבשלא שמע ארום ראשון אי הכי מאי איריא בו ביום אפילו לאחר מאה ימים נמי בשלא שמע ארום ושמע האב ידבו ביום הוא דמצי מיפר אבל מכאן ואילך לא מצי מיפר תא שמע (ז) נדרה בו ביום גירשה והחזירה בו ביום אין יכול להפר כהקמה דמו אמרי הכא בנשואה עסקינן מתני'

ארוסה בתחלה ונשואה צסוף היא לא מני מיפר דאין הבעל מיפר בקודמין ואי נשואה בתחלה וארוסה צסוף היא לא מני מיפר כיון שנשאת פקע ליה אז וארום אינו יכול להפר אלא צשומת. ונקט ליה לטעמא דאין הבעל מיפר בקודמין משום דהיינו טעמא מחמת שנסתלק לו אז דאי לאו הכי בעל גרע מארום בתמיה: ולענין הלכה כהב הרמב"ן ז"ל כיון דבעיין לא אפשיטא נקטינן לחומרא דגרושין כהקמה דמו והיכא דנדרה ושמע בעלה וגרשה ואהדרה ציומיה לא מני מיפר לה. אבל הרשב"א ז"ל כתב דנהי דבעיין לא אפשיטא מהנך מתניתא דמיתני' עלה אפשיטא לה ממירמרא דשמואל דאמר לעיל (דף ע"א.) מנא ה"מ דארום אחרון מיפר נדרים שגראו לראשון דאלמא קבלה מרביה דכי תנן במתני' בו ציוס משום שמיעת ארום נקט ליה ולא משום שמיעת אז וכיון דשמואל אמר הכי לא שצקינן מאי דפשיטא ליה לשמואל משום מאי דאסתפקא להו בגמרא. וכי תימא א"כ מ"ט לא [פשתין] בעיין ממירמרא דשמואל איכא למימר דממתני' או ממתניתא דעו למפשטה ולא ממירמרא דאמוראה ודכוותה הא דבעיא לן לעיל בפ' אין דין המודר (דף לה:). הני כהני שלוחי דין נינהו או שלוחי דשמיא ולא איפשיטא התם אע"ג דהוה ליה למפשטה ממירמרא דרב (המנוגה דאמר בפ"ק דקדושין (דף גג:). דשלוחי דשמיא הוו משום דממתני' או ממתניתא הוה בעי למפשטה ולא ממירמרא דאמוראה והא נמי דכוותה: מתני'

מזי רישא דכרישא מזי למתני שמע וגירוש, משום סיפא לא נסיב לה לא מני רישא. ת"ש נדרה והיא ארוסה ונתקדשה בו ביום. וס"ד מדנקט בו ציוס מיידי ששמע בעל, וכשגרשה הכי קיים אי גירוש' כהקמה.

ל א ב מיי פ"א מהל' נדרים הלכה טו סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלג טעף יא: לא ג מיי שם הלכה יא טוש"ע שם טעף יח: ל ב ד מיי שם פ"ב הלכה א טוש"ע שם וטעף כ"א:

פירוש הרא"ש

ואי אמרת גירושין כשתיקה דמו. כיון דקא חשיב כל הגדין שיכול למנא שנתרוקנה רשות לאב ליתני נמי או שמע וגירוש: אי רישא דוקא. ומדלא תנא ושמע וגירש אלמא גירושין כהקמה והיא ראי' לשטמו בסיפא: אלא נדביב סיפא משום רישא. פירוש אינו שונה אלא דבר וחלופו שמע וקיים כנגד שמע והפר ומת ציוס שלאחרי כנגד שמע ושתק ומת בו ציוס אבל לא ראי' לשטמו דבר חדש דלא שייך ללל כרישא: אי סיפא דוקא. וגירושין כשתיקה ומדלא תיניה היה ראי' לשטמו כרישא אלא נדביב רישא משום סיפא: אלמא גירושין כשתיקה דמו. דס"ד מדנקט בו ציוס דאיידי ששמע ארום ומת ומשני בלא שמע ארום והאי דנקט בו ציוס משום אז נקטיה דאי עבר יוס שמיעה של אז לא מני למתני אביה ובעלה מפירין בנשואה: הבא בנשואה עסקינן. שהחזירה ונשאה:

עב: ר

נערה המאורסה

פרק עשירי נדרים

רש"י

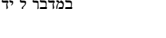
מסורת הש"ס

א) לקמן עה. מיר יב.
ב) ועיי' תוספות תשובות ג' ד"ה יחזרו], א) מיר יב: עב' ד"ה ג', ד) ג' כרתות לז:
ג) ד"ה טז,
ד) ועיי' תוס' ב"מ א. ד"ה שלחן,
ו) ז' ז"ל דלכך,
ז) בכ"י: דלס' אחת דבעיני כי שם.

תורה אור השלם

- וְשָׂמַע אִישָׁהּ אִישָׁהּ בְּיוֹם שִׁבְעוּ וְהִחְרִישָׁ לָהּ וְקָמוּ נְדִירָהּ וְאִסְרָהּ אִשְׁר אִסְרָהּ עַל נִבְשָׁהּ וְקָמָה: במדבר ל ח
- כָּל נָדָר וְקַל שֶׁבַעַת אִפְרָ לַעֲבֹת וְנָפֵשׁ אִישָׁהּ וְקָיְמָהּ וְאִישָׁהּ יִפְרָה: במדבר ל יד

מוסף רש"י

הרי הן קיימין לא אמר בלבו. דנדרים שלא גזר לעולם אינו יכול לקיים (קדושו עה.) לאפטרופוס. היה הולך למידת הכס ומינה אפטרופוס על נכסיו לזון השמו זבניו (ב"מ יז.)

פירוש הרא"ש

עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו. קודם כניסת החופה וכן אחרים אומר לה בחופה שעה שמשנכנסה לנשותו אינו יכול להפך שאין הבצל מיפר בקודמין: בתו והוא אם נדרה יכו מופרין ומשוי א"כ לא שבע ימיה למנעי: והא לא שבעי. אלמא דמתיי הפרה בלא שמייה: לבי שבוע הוא דמיפר. פי' ה"ד אליעזר לבי שמע יפר לה והפרה דקמיני בלא שמע לא מהניא נמי: מניי: א"כ לא שבע ימיה לי' לבימי. וכו' ומתוך דהפרתו לא מהניא למת: לו להפר קודם ששמע: ומשני אורחא דצורבא דרבנן לאהרורי. שמתוך שהיא שומעת הפרה ויאלהה מפיו היא סבורה שכן הם מופרין ואומרת לו כך וכן נדרתי ואו הוא מפר ומיכה לקמן גבי פלוגתא דר"א דרבנן רובנן משמע דהפרה ראשונה מהניא מדקאמר דלגמא מטרידנא היא שמתחילת לא אובל להפך ותועיל הפרה ראשונה ועוד דאי גריץ להפר כשישמע לא הו רבנן פלוגי עליה הלכך נראה לי לבי שמע הוא דמפר לה כלומר לכשישמע תועיל הפרה שפר ככר ומיכה בבל הספרים כתוב לקמן דאמר לבי שמענא והכא כתוב לבי שמע הוא דמפר ומשמע גריץ לומר הרי הם מופרין לכשישמע ובע"פ

בתני' דרך תלמידי חכמים וכו'. לפי שנערה המאורסה לאחר שנשאת אי אפשר שהיא הפרה לנדריה דרכן של אב ובעל כשהן תלמידי חכמים להפר נדריה קודם שמשא. ובגמרא מפרש הן הפרה אי קודם שמיעה היא אי לאחר שמיעה: **שאם סתנא לנשותו אינו יכול להפך.** לפי שאין הבעל מיפר בקודמין: **גמ'** בעי רמי בר חמא בעל מהו שיפר בלא שמיעה. כגון שלא שמע ולא ידע כלל אם נדרה אם לאו מהו שיפר לה על הספק: כל נדרים שנדרת יכו מופרין. והאי בעל דקבעי רמי בר חמא ל"ש ארוס ולא שגא בעל ולא שגא אב בצולתו מספקא ליה: **ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא.** אלף אורחא דמילתא נקט: אמר רבא ס"ש דרך תלמידי חכמים וכו' וזה לא שמע. דמדקמני כל נדרים משמע דלא שמע דאי שמעינהו הוה ליה למימר נדר פלוני ופלוני: לבי שמע הוא דמיפר. כשישמע אח"כ נדרים שנדרה חוזר ומיפר אותן: **א"כ כי לא שמע למת ליה נמי.** מה לו להפך על הספק הפרה שאינה מועלת כיון שסופו לחזור ולהפך כשישמע נדריה: אורחיה דלורבא מרבנן לאהרורי. דרכו של ת"ח לחזר עליה ולומר לה כל נדרים שנדרת הרי הן מופרים כדי להכניסה בדברים שמתוך כך היא נותנת אל לבת ואומרת נדר פלוני נדרתי והוא מפר. וכו' תימא למת לן לדחוקי נפשין כהכי לימא הכי דאמר לה לבי שמענא כלומר דקודם שמיעה אומר לה מופר לבי לבי שמענא ומהני דהכי מתרלאל לקמן י"ל לא דמי דלקמן כי מתרלין הכי ה"מ צאומר לאשמו דלבי שמע נמי כדשומיה קיימא ומש"ה מהני אבל הכא דלבי שמע ככר יאלת מרשות אב שהרי נשאת כי אמר לה לבי

שמענא מאי הו הכי צשעת שמיעה אינה כדשומי: ס"ש וכן הבעל וכו' הא נמי לבי שמע והא קמ"ל דאורחא דלורבא מרבנן להרבי רבי יאשיה ואישה יקימנו ואישה כולה^ז שלוחו של אדם כמותו ואיפוילו רבי יאשיה לא קאמר אלא^ז משום דגזירת הכתוב הוא אישה יקימנו ואישה יפרנו אבל דכולי עלמא ידלוחו של אדם כמותו ואישה יפרנו וכו' ואלא שמייה: **אופי' ר' יאשיה** אית ליה דשלומו של אדם כמותו אי לאו משום דכתיב אישה יפרנו והכי מני משוי שליח כל זמן שלא נדרה הא לא שמע לנדרה אלא לאו ושמע לאו דוקא ואהכי מני משוי שליח: דאמר

מכאן ועד שאבא ממקום פלוני הפר והפר לה יכול יהו מופרין תלמוד לומר **אישה יקימנו ואישה יפרנו** רבי יאשיה אמר לו רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה^ז שלוחו של אדם כמותו ואפילו רבי יאשיה לא קאמר אלא^ז משום דגזירת הכתוב הוא אישה יקימנו ואישה יפרנו אבל דכולי עלמא ידלוחו של אדם כמותו ואישה יפרנו וכו' ואלא שמייה: **א"ש וכן הבעל וכו'** הא נמי לבי שמע והא קמ"ל דאורחא דלורבא מרבנן להרבי רבי יאשיה ואישה יקימנו ואישה יפרנו וכו' ואלא שמייה: **א"כ כי לא שמע למת ליה נמי** דהכי מצינן לתרוי דאמר לבי שמענא גבי בעל מתרלין הכי דאמר לה קודם שמיעה לבי שמענא תחול הן הפרה בדשולמא אב לא מני עביד הכי משום בדנשואין נפקא ליה מרשותיה לגמרי אבל בעל דרצנה בדנשואין עיילא ליה לרשותיה ומאי טעמא אמרינן דאין הבעל מיפר בקודמין משום דאסתלק ליה אב אבל הכל כיון דאב הפר חלקו קודם שנשאת ובעל נמי רצפה להפרה ידידה כהדי הפרה^ו דבעל קודם שנשאת נהי דכי חיילא לה הפרה דבעל אסתלק ליה אב אפילו הכי מיפר ואפשר נמי דלבי שמע משעה שהפך לה הוא דחיילא הפרה דיליה ואיכא רצופא מעליא דאב כהדי בעל. זה נראה לי לפרש לפי גרסא זו: **ס"ש האומר לאשמו וכו'** הרי הן קיימין לא אמר בלבו. כדמפרש טעמא לקמן [ע"ה]. **כמתני' הרי הן מופרין ר'** אליעזר אומר מופר ומכ"כ אינו מופר: **והא לא שמע.** ללא מדנ"א בלחוד פשטיה אלא אפילו מדרבנן דע כחו לא פליגי רבנן עמיא אלא משום דלכת"ה רר"א אלא משום דלכת"ה רר"א אלא משום דר"א חיילו ודקא מתדרי ליה אינהו דכיון דלא בעי לכלל הקס אבל ככ"ע מהניא אע"ג דלא עמיא אלמא ושמע אישה לאו דווקא: **א"ש נמי לבי שמע.** ולאידך נכמי דגרסי לעיל הכא דאמר לבי שמענא גרסי הכא נמי דאמר לבי שמענא. (ולאידך) ופרשו בתוספות דלאו למימרא דהוא אומר סתם מופר ליכי והגדר בטל מאליו כשישמענו אלף דאמר לה כהדיא בטל ליכי לבי שמענא: ס"ש **האומר לאפטרופוס וכו' מכלן ועד שאבא.** משאלה לדרך עד שאבזבז והיינו לישנא דמכאן ולא אמר מיזה זה: ס"ל אישה יקימנו ואישה יפרנו. דכיון דכתב רחמנא אישה תרי זמני משמע דוקא אישה ולא השליח: מיזני בכל הסורה שלוחו של אדם כמומו. וכדילפינן צפ' האיש מקדש (קדושין מג.) **והא לא שמע ליה.** כלומר בעל. אלמא לא בעיא שמיעה. וכו' תימא לעולם אימא לך דבעי שמיעה ושאני הכא דאיכא שמיעה דאפטרופוס וכיון דשלומו של אדם כמותו הוה ליה חלוני שמע בעל תרלו בתוספות צס הרב רבי יוסף ז"ל דליתא דאם איתא דבעי שמיעה מי איכא מידי דבעל לא מני מפר ושליח מיכ משוי דהא מהאי טעמא גופיה אוקים לה להך דרייתא בתוסכת נויר (דף יב:) כר"א דס"ל דלדס מיפר נדרי אשמו קודם שנדרת דאי רבנן האכי לימא רבי יונתן מלזינו בכל התורה כולה ששלומו של אדם כמותו מי איכא מידי דאיהו לא מני מיפר כיון דלכתי לא נדרה אשתו ושליח מני משוי הלכך שפיר מוכח דלא בעיא שמיעה דכי שמע^ז אפטרופוס מאי הו כיון דבעל לא מני מיפר דהא לא שמע שליח נמי לא מני מפר: הכא

לא תועיל הפרה לר"א הלכך היא נמי הפרה למפרע כיון שאמר בפירוש לכשישמע אבל הכא אין האב אומר לה לכשישמע שליח, והכא ועמיה מידי לזאת מרשותו והפרה זו לא תועיל לנדרים שישמע אחר שמתא מרשותו ואף על גב שמדרה כשהיתה כדשומי כיון דבאותה שעה לאו בר הפרה הוא הלכך אין הפרה שלמפרע מועלת ואין להפך לכשישמע: הרי הן קיימין לא אמר בלבו. דקיס לן שלא היה בלבו לקיימו שמה תדור נדרים שהוא מנטער וצוה עליהם ואינו חפץ בקיומן והי כנו נדר בשעת: ר"א אומר מופר. דודאי בבל נדרים ינאף ליה שיהו מופרים: והא לא שבעי. רבנן לא פליגי עליה אלא משום שלא באו נדרים לכלל הקס אבל נדרים שצברו מודו דמיפר בלא שמיעה: ולמה לי הן השתא. מתוך שיש להם ממשקל שיהו מופרין כשישמע יפר לה: דלמא בסביראנא. כיום שמיעה ולא יהיה לי פגאי להפר לך מפר מתחלה שתחול ההפרה למפרע: האומר לאפטרופוס. כן הקס לה לא אמר כלום שאני, ורבני יוסף ע"ה מפ' דבגוזי פ"ב (יב:) מוקי לה הן שמעתי' (פלוגתא) כר"א דאי בעל מפר עד שלא נדרה, כיון דאיהו מני מפר שליח להפר נדרים דלעתיד, ותרלין לעיל דהפרה דר"א אינה תלה עד שישמע וס"ד דהן הפרה דאפטרופוס תלה מידי קודם שמיעה הבעל, ולכך פריך והא לא שמע בעל ואין הפרה דאפטרופוס: הלא דהא א' ר' יונתן (מיר עם) מידי דאיהו לא מני עביד שליח לא מני עביד, דמנח קושי' זו מוקי לה תלמודא בנזיר כר"א:

דאין ההפרה כשישמע למה לך לומר לה תחלה שיהו מופרין כשישמע יפר לה: דלמא בסביראנא. כיום שמיעה ולא יהיה לי פגאי להפר לך מפר מתחלה שתחול ההפרה למפרע: האומר לאפטרופוס. כן הקס לה לא אמר כלום שאני, ורבני יוסף ע"ה מפ' דבגוזי פ"ב (יב:) מוקי לה הן שמעתי' (פלוגתא) כר"א דאי בעל מפר עד שלא נדרה, כיון דאיהו מני מפר שליח להפר נדרים דלעתיד, ותרלין לעיל דהפרה דר"א אינה תלה עד שישמע וס"ד דהן הפרה דאפטרופוס תלה מידי קודם שמיעה הבעל, ולכך פריך והא לא שמע בעל ואין הפרה דאפטרופוס: הלא דהא א' ר' יונתן (מיר עם) מידי דאיהו לא מני עביד שליח לא מני עביד, דמנח קושי' זו מוקי לה תלמודא בנזיר כר"א:

^[1]
^[2]
^[3]
^[4]
^[5]
^[6]
^[7]
^[8]
^[9]
^[10]
^[11]
^[12]
^[13]
^[14]
^[15]
^[16]
^[17]
^[18]
^[19]
^[20]
^[21]
^[22]
^[23]
^[24]
^[25]